

Sèrie 2

Criteris generals d'avaluació

En tot l'exercici es valorarà que les respostes siguin raonades i les explicacions estiguin ben ordenades. Les pautes de correcció són indicatives i fan referència als conceptes bàsics correctes. És tasca del corrector o de la correctora valorar el grau d'aprofundiment del tema desenvolupat, la correcta utilització del llenguatge geogràfic així com el nivell de rigor de les respostes.

Les respostes que aquí es proposen són indicatives i, en cap cas, exhaustives. Queda a criteri del corrector o de la correctora prendre en consideració altres respostes que consideri vàlides.

Els textos entre cometes i en cursiva són cites literals de manuals de Geografia i són només orientatius.

QÜESTIONS [2 punts per qüestió]

1. Digueu a quines àrees metropolitanes corresponen les lletres del mapa.

- A) (0,5 punts): València
- B) (0,5 punts): Sevilla
- C) (0,5 punts): Bilbao
- D) (0,5 punts): Málaga

2. Esmenteu (a i b) dos trets característics del relleu peninsular espanyol i expliqueu-los molt breument.

a i b) (1 punt cadascun)

"La forma massissa, que està determinada per l'amplada i l'extensió de les costes..."

"L'elevada altitud mitjana deguda a dos factors: l'existència d'un extens altiplà central... i les nombroses serralades que travessen el territori".

"El caràcter muntanyós de moltes regions ha dificultat l'agricultura i les comunicacions".

"La disposició perifèrica del relleu peninsular dificulta l'accés a la Meseta. Cal salvar un fort desnivell per arribar a les zones planes centrals".

Això ha influït negativament en l'establiment i el cost de les xarxes viària i ferroviària d'Espanya, com també ho ha fet l'existència de "les nombroses serralades que travessen el territori"

"La diversitat del relleu i la varietat de climes expliquen que el territori presenti unitats naturals ben diferenciades..."

3. Expliqueu com eren en el règim demogràfic antic o fase demogràfica tradicional

a) la natalitat. (1 punt)

"La taxa de natalitat era molt alta (entre el 30 i el 50 per mil). Es calcula que cada dona tenia una mitjana de cinc fills però com que la mortalitat infantil era molt alta, la majoria morien abans de l'any."

b) la mortalitat. (1 punt)

"La mortalitat era molt alta especialment en èpoques de males collites i epidèmies i per la manca de mesures sanitàries i higièniques." "Aquesta fase correspon a una societat agrícola o preindustrial, en la qual el creixement de la població era molt lent."

4. Expliqueu:

a) què és un *minifundi*. (1 punt):

“Els minifundis són explotacions de petites dimensions (menys de 10 ha). Predominen a la meitat Nord de la Península, per exemple a Galícia.”

Les parcel·les són petites i molt sovint no estan disperses i no hi ha continuïtat entre elles.

b) quins problemes planteja aquest tipus d'explotació. (1 punt)

“Les dimensions de les parcel·les i, sovint, la seva dispersió en fa difícil la mecanització i l'escàs volum de la producció no permet fer-ne una bona comercialització...”

5. Digueu:

a) què és la *funció urbana turística i d'oci*. (1 punt)

) “Algunes ciutats tenen com a funció principal el turisme i el lleure gràcies a l'atractiu del seu patrimoni cultural i històric... o dels elements naturals com les platges o el paisatge. L'activitat turística implica l'existència d'una àmplia oferta de serveis dedicats a l'oci (museus, restaurants, discoteques...)”

b) poseu dos exemples de ciutats espanyoles (excloses Madrid i Barcelona) on sigui particularment rellevant. (1 punt, 0,5 per cada exemple)

Granada, Tarragona, Benidorm, Marbella, Santa Cruz de Tenerife, Sant Sebastià...

OPCIÓ A [4 punts per l'opció]

Observeu atentament la imatge i responeu a les **QUATRE** qüestions següents.

1. Digueu:

a) quin nom tenen les instal·lacions que apareixen en la imatge. (0,5 punts):

Cal dir que es tracta d'un parc eòlic i, en aquest cas, és important la precisió terminològica.

Es pot donar una puntuació més baixa (0,25) si utilitzen expressions com “una instal·lació de molins de vent per produir energia elèctrica...”

b) per a què serveixen. (0,5 punts)

Cal dir que serveixen per produir energia elèctrica; poden afegir que s'aconsegueix gràcies a uns aerogeneradors col·locats a dalt d'una torre.

2. Digueu:

a) a quina regió espanyola podria correspondre aquesta imatge (0,5 punts)

La imatge correspon al parc eòlic de cabo Vilán (cabo Vilano) a la província de La Corunya encara que, òbviament, no es demana aquest nivell de precisió.

Només cal que esmentin el nom d'una regió, província, comarca o paratge (en aquest cas A costa da Morte, per exemple). Les regions on hi ha més parcs eòlics són Galícia, la Meseta Nord, alguns sectors de la vall de l'Ebre i del sistema Ibèric, les illes Canàries, les províncies d'Almeria i Cadis a Andalusia i alguns punts de Catalunya, però només es pot donar com a vàlida la resposta cal esmentar una regió costanera.

b) justifiqueu la resposta. (0,5 punts)

Dels noms esmentats a l'apartat anterior cal excloure tots aquells (Aragó, la Meseta Nord) i de l'interior de la península atès que és ben visible que la instal·lació està a sobre mateix del mar i en un sector de costa abrupta. Per tant, la justificació ha de tenir en compte aquest fet. Alguns parcs eòlics de Catalunya com el del Perelló (les Colladetes) o el del coll de la Teixeta queden

prop del mar però no a la costa i el de la serra de Rubió n'està molt lluny. On n'hi ha més d'un en una situació similar al de la imatge és a les illes Canàries, (parcs de Granadilla de Abona, punta de Teno o Aribaga, per exemple). El de Tarifa és també prop de la costa però no sobre el mar. Haurien d'esmentar a la justificació que llocs com Galícia i les illes Canàries són regions amb vents constants i d'una intensitat important condició indispensable per a instal·lar-los

3. Esmenteu (a i b) dos avantatges respecte d'altres formes de producció d'energia convencionals.

a i b) (0,5 punts cadascun)

Cal esmentar necessàriament que és una energia neta, una energia renovable.

També es pot esmentar que la utilització de l'energia eòlica permet estalviar la importació de petroli o gas, reduir la contaminació atmosfèrica i que no s'esgota.

Un avantatge és la possibilitat de dispersar-los i fer-ne una gestió descentralitzada.

Es pot valorar que Espanya és (fins ara!) un dels països capdavanters en aquestes tecnologies i que compta amb molts parcs eòlics, entre altres raons degut a la intensitat dels vents en algunes indrets.

4. Esmenteu (a i b) dos problemes lligats a aquest tipus d'instal·lacions.

a i b) (0,5 punts cadascun)

Es pot esmentar l'impacte en el paisatge atès que es tracta d'unes instal·lacions molt visibles. També els danys que causen als ocells. Tant una cosa com l'altra ha portat diferents col·lectius a oposar-se a noves instal·lacions que, per altra part, necessiten força espai.

Un altre problema és el del transport de l'energia produïda i del seu emmagatzematge.

OPCIÓ B [4 punts per l'opció]

Observeu atentament la imatge i responeu a les **QUATRE** qüestions següents.

1. Digueu:

a) com s'anomena aquest tipus d'imatge. (0,5 punts)

Han de dir que és una imatge satel·lital o imatge per satèl·lit i que és una imatge nocturna.

Es pot afegir que està capturada per un sensor muntat en un satèl·lit artificial, per exemple.

b) esmenteu alguna de les informacions més rellevants que proporciona. (0,5 punts)

La informació més rellevant és la distribució de la població i la seva densitat, l'existència de grans ciutats i dels llocs on es concentra la població. També aporten informació sobre el consum d'energia elèctrica i la contaminació lumínica, una qüestió que, darrerament, està adquirint una gran importància.

2. Digueu:

a) quins són els espais «buits» que apareixen en la imatge. (0,5 punts)

Els espais buits, per tant amb poques llums, són gairebé tot el sistema Ibèric, els Pirineus, el sector nord-est de les Bètiques, una part de Sierra Morena, amplis sectors de la submeseta Nord (de Castella i Lleó), de la submeseta Sud (de Castella la Manxa), d'Extremadura i alguns sectors de la serralada Cantàbrica. Es valorarà que esmentin topònims concrets.

b) expliqueu-ne les causes. (0,5 punts)

En alguns casos, uns medis difícils per a l'agricultura que fan que tingui uns baixos rendiments, és a dir, unes condicions de vida difícils; una emigració que ha anat buidant aquestes regions.

Es podria esmentar també que moltes d'aquestes regions mai havien tingut densitats de població elevades però que l'emigració ha fet que actualment encara siguin més baixes.

3. Digueu:

a) quins són els espais «plens» que apareixen en la imatge (0,5 punts)

Els espais plens, per tant amb més llums, són els més densament poblats i corresponen a les zones urbanes, grans àrees metropolitanes (Madrid, Barcelona, València, Sevilla, Bilbao, Saragossa...) o regions amb una gran quantitat de ciutats mitjanes o petites (litoral català, valencià, malagueny, de la província de Vigo, del País Basc, duna part de la Depressió del Guadalquivir...).

La disposició és predominantment perifèrica excepte en el cas d'Andalusia, per exemple. A Castella-Lleó, Castella la Manxa, Extremadura i Aragó cal destacar l'escassetat de territoris amb altes densitats si s'exceptuen les àrees metropolitanes de Madrid, Saragossa i l'existència de capitals com Valladolid que conformen un paisatge d'illes. Es valorarà que esmentin topònims concrets.

b) expliqueu-ne les causes. (0,5 punts)

Les elevades densitats corresponen a regions on es va produir una industrialització al segle XIX o al segle XX (Catalunya, País Basc, Madrid, País Valencià...), un fort desenvolupament del terciari. En el cas de regions litorals, el turisme va tenir una forta incidència des dels anys seixantes del segle XX. Algunes de les regions densament poblades ja ho eren (en termes relatius) al segle XIX per l'existència d'una agricultura i un comerç més dinàmics. L'èxode rural és una causa molt important perquè va anar augmentant progressivament la concentració de la població espanyola en aquests territoris. Més recentment, aquests territoris han estat els llocs on ha anat majoritàriament la immigració estrangera. Es tracta dels llocs d'Espanya on es concentren grans infraestructures comercials i serveis de tot tipus, el turisme, la construcció i la indústria. Es tracta, per tant, dels territoris amb una economia més dinàmica.

És important que la resposta subratlli la idea d'acumulació d'activitats i població.

4. Digueu:

a) quins són els grans eixos d'ocupació contínua del territori (0,5 punts)

El més visible és l'eix mediterrani que segueix tot el litoral des de Múrcia fins la frontera francesa. Poden esmentar la costa andalusa des d'Algesires fins Almeria. També l'eix del Guadalquivir des de la seva desembocadura fins a Jaén encara que no és tan continu ni tan dens com el de la costa. També s'aprecia un eix continu des de la frontera basco-francesa fins a Santander pràcticament i, amb més discontinuïtats, des de Saragossa fins Logronyo. Es valorarà que esmentin topònims concrets.

b) expliqueu-ne les causes (0,5 punts)

Han d'esmentar que es tracta d'uns eixos d'ocupació contínua on s'acumulen la població i activitats de tota mena (industrials, terciàries...) al llarg d'uns eixos de comunicacions de gran volum de circulació i que algunes de les grans ciutats d'Espanya es troben en aquests "passadissos". Poden esmentar, per exemple, que aquest tipus d'ocupació del territori "lineal" contrasta amb el de l'interior d'Espanya on les llums corresponen a ciutats que són gairebé illes en un espai de baixa ocupació.